

metsänhoitoyhdistys
PUDASJÄRVI

20.2.2008

LOPPURAPORTTI

METSÄTILAN HALUTTU JA HALLITTU SUKUPOLVENVAIHDOS – ENNALTAEHKÄISYÄ ONGELMIIN Kehittämishanke

Metsätilan haluttu ja hallittu sukupolvenvaihdos – ennaltaehkäisyä ongelmiin

SISÄLLYSLUETTELO

1. Hankkeen tausta
 - 1.1 Tausta
 - 1.2 Hankkeen tiedot, hallinnointi sekä rahoitus
 - 1.3 Tehtävät ja tavoitteet
 - 1.4 Toimintatapa
 - 1.5 Kustannusarvio ja rahoitus

2. Hankeen toteutus
 - 2.1 Toteutus

3. Hankkeen tulokset
 - 3.1 Tiedotus, koulutus, henkilökohtainen neuvonta
 - 3.2 Sukupolvenvaihdokset
 - 3.3 Perikuntien muuttaminen kiinteistöyhtymiksi
 - 3.4 Esiintyneet ongelmat
 - 3.5 Sukupolvenvaihdokset hankkeen jälkeen

4. Hankkeen kustannukset

5. Hankkeella tuotettu materiaali ja asiantuntijapalvelut

Metsätilan haluttu ja hallittu sukupolvenvaihdos – ennaltaehkäisyä ongelmiin

1. Hankkeen tausta

1.1 Tausta

Metsänomistajien keski-ikä on Suomessa 59 vuotta. Ikääntymisen on todettu olevan vakavampi uhka metsien hoidolle ja käytölle, kuin metsänomistajan asuinpaikka tai ammatti. Lisäksi hallitsematon omistajanvaihdos johtaa usein hankalan perikunnan syntymiseen ja korkeisiin veroseuraamuksiin perittäessä. Metsäalalla on koettu, että monesti perikuntien metsät jäävät hoitamatta keskinäisen päätöksenteon vaikeudesta sekä kiinnostuksen puutteesta johtuen. Kolmannes tiloista on yhteisomistustiloja ja uusia kuolinpesiä syntyy jatkuvasti. Suuri osa metsätiloista on tällä hetkellä sodanjälkeen syntyneiden suurten ikäluokkien omistuksessa ja heille on tärkeää suunnata neuvontaa ja tiedotusta sukupolvenvaihdoksen mahdollisuuksista, jotta uusien perikuntien muodostumiselta vältyttäisiin tulevaisuudessa.

Pudasjärvellä toimi 2000-luvun alussa PERKKU-hanke, jossa selvitettiin perikuntien omistajia ja aktivoitiin heitä metsänhoitoon. Tämä hanke oli luonteva jatke Perkulle, nyt tähdättiin kriisiavun sijasta ennaltaehkäisyyn perikuntien osalta. Tällä hankkeella pyrittiin hallittuun nykyisten ja tulevien metsänomistajien kannalta kannattavaan sukupolvenvaihdokseen. Näin metsänomistajat ovat jatkuvasti kykeneviä tekemään kannattavan metsätalouden kannalta välttämättömiä ratkaisuja.

1.2 Hankkeen tiedot, hallinnointi sekä rahoitus

Kehityshankkeen nimi: Metsätilan haluttu ja hallittu sukupolvenvaihdos – ennaltaehkäisyä ongelmiin.

Toteutusaika 1.1.2006-31.12.2007

Hankenumero 19604

Diaarinumero 4644/3510-2004

Pohjois-Suomen tavoite 1-ohjelma

Yhteystiedot:

Metsänhoitoyhdistys Pudasjärvi ry

PL 62, 93101 PUDASJÄRVI

puh. 020-4137520, fax. 08-835319

sähköposti: etunimi.sukunimi@mhympudasjarvi.fi

Hankkeen hallinnoinnista vastasi Metsänhoitoyhdistys Pudasjärvi. Hankkeen johtajana oli toiminnanjohtaja, metsälakimies Tuomo Pesälä, hankevetäjänä Jussi Perttu. Hankkeessa olivat mukana myös lin ja Yli-lin metsänhoitoyhdistykset sekä Kuivaniemen metsänhoitoyhdistys, joka liittyi Metsänhoitoyhdistys Pudasjärveen hankeaikana.

Ohjausryhmä:

Jorma Alatalo, Mhy Pudasjärvi	ohjausryhmän puheenjohtaja
Jussi Perttu, Mhy Pudasjärvi	hankevetäjä, ohjausryhmän sihteeri
Pirkko Saastamoinen, Mhy Kuivaniemi	ohjausryhmän jäsen
Eero Alaraasakka, Mhy li	”
Mikko Mäkelä, Mhy Yli-li	”
Petri Kauppinen, Pudasjärven kaupunki	”
Riitta Hopponen, lin kunta	”
Tapio Räihä, Yli-lin kunta	”
Anne Polojärvi, koillismaan spv-hankkeen edustaja	”
Rita Holopainen, Emotr-koordinaattorihanke	”
Kalevi Hiivala, Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus, rahoittajan edustaja	asiantuntijajäsen
Tuomo Pesälä, Mhy Pudasjärvi	

Ohjausryhmän lisäksi hankkeella oli projektiryhmä, johon kuuluivat Jorma Alatalo, Tuomo Pesälä sekä Jussi Perttu. Projektiryhmä kokoontui nopeaa päätöksentekoa vaativissa asioissa.

1.3 Tehtävät ja tavoitteet

Hankkeen tehtävät:

1. Ikääntyville metsänomistajille kohdistettu tiedotus
2. Yli 60-vuotiaiden metsänomistajien ja heidän tilojensa selvittäminen
3. Täsmäkoulutus sukupolvenvaihdoksista, niiden verovaikutuksista sekä myyntiverotuksesta
4. Henkilökohtaiset yhteydenotot
5. Hallitun sukupolvenvaihdoksen suunnitelma
6. Mahdollinen tilakäynti sukupolvenvaihdos tilalle
7. Tavoite 1-alueen kaikkien metsätoimihenkilöiden koulutus
8. uuden palvelupaketin rakentaminen
9. Julkaisun tekeminen
10. Loppuraportti

Tavoitteet

1. Tiedotuksella saavutetaan valtaosa metsänomistajista ja herätetään ajattelemaan sukupolvenvaihdoksen mahdollisuutta.
2. Kaikki yli 60-vuotiaat metsänomistajat selvitetään ja kutsutaan tiedotustilaisuuksiin.
3. Halukkaat ovat saavat henkilökohtaista neuvontaa ja noin 400 metsänomistajaa saa henkilökohtaisen suunnitelman omistuksien järjestelemiseksi.
4. Tarpeelliset tilakäynnit on suoritettu, koko hankealueella 120 kpl.
5. Toimien seurauksena metsänomistajat tietävät paremmin metsiensä tilan ja osaavat käyttää paremmin metsäorganisaatioiden palveluja. Mielenkiinto nuorenmetsänkunnostuksiin ja muihinkin työlajeihin nousee.

6. Alueelle syntyy kolme uutta metsuriyritystä ja metsänomistajilla on käytettävissään yksityinen moto-ketju ensiharvennuksien suorittamiseksi. Yrittäjä- ja osuuskuntametsureiden työtilanne parantuu.
7. Ikääntyneiden metsänomistajien sekä perikuntien määrä vähentyy ja heillä on henkilökohtainen suunnitelma sukupolvenvaihdon toteuttamiseksi.
8. Kaikki Pohjois-Pohjanmaan TE-keskuksen tavoite 1-alueen metsätoimihenkilöt koulutetaan ja he hallitsevat hallitun sukupolvenvaihdon pääpiirteet.
9. Hankkeen aikana kehitetään toimintamalli joka on käyttökelpoinen koko maassa. Metsänhoitoyhdistykset voivat luoda palvelutuotteen sukupolvenvaihdosta varten.
10. Hankkeesta tehdään julkaisu, joka levitetään laajasti käyttöön.

1.4 Toimintatapa

Hankkeessa mukana olleiden metsänhoitoyhdistysten kesken tehtiin hankkeen toteutusta, hallintoa ja rahoitusta koskeva yhteistyösopimus. Kokopäiväinen hankevetäjä teki pääasiassa hankkeelle kuuluvat tehtävät. Metsänhoitoyhdistys Pudasjärven toiminnanjohtaja, metsälakimies Tuomo Pesälä hoiti sivutoimisesti sukupolvenvaihdoksiin liittyviä erityistä lakiasiantuntemusta vaativia tehtäviä sekä metsätoimihenkilöille suunnattuja koulutuksia. Hankkeen toteuttamisen kannalta oli tärkeää, että lakitietämystä oli helposti saatavilla. Sukupolvenvaihdoksissa tulee pakostakin esille lakiasioita, joissa tavallisen metsätoimihenkilön asiantuntemus ei riitä. Iin ja Yli-Iin metsänhoitoyhdistysten alueilla tehdyt sukupolvenvaihdoksiin liittyvät tilakäynnit tehtiin paikallisten metsänhoitoyhdistysten toimesta, lissä Eero Alaraasakka ja Yli-Iin lissä Mikko Mäkelä. Myös toimistonhoitajat suorittivat hankkeeseen liittyvää osa-aikaista työtä.

Hanke toimi yhteistyössä Metsänhoitoyhdistys Kuusamon hallinnoiman Yhteisomistuksen ja sukupolven muutokset metsätilalla hankkeen kanssa. Hankkeilla oli edustus toistensa ohjausryhmissä ja näin voitiin välttää turhia päällekkäisyyksiä tehtävissä. Yhteistyötä tehtiin esimerkiksi koulutuksissa.

1.5 Kustannusarvio

Hankesuunnitelman mukaiset kustannukset olivat yhteensä 197.460,00€ oheisen kustannusarvion mukaan.

Palkkakustannukset	108.600 €
Ostopalvelut ja asiantuntijapalkkiot	12.600 €
Matkakulut	27.600 €
Muut kulut	48.660 €
Yhteensä	197.460 €

Rahoitus

Hankkeen rahoitus koostui seuraavasti. TE-keskukselta 80% (emotr, valtio), Pudasjärven kaupunki, Iin sekä Yli-Iin kunnat 10 % sekä Pudasjärven, Iin sekä Yli-Iin metsänhoitoyhdistykset 10%. Kuntien ja metsänhoitoyhdistysten rahoitusosuus jakaantui metsänhoitomaksua maksavien metsänomistajien määrän mukaan.

2. HANKKEEN TOTEUTUS

2.1 Toteutus

Toiminnanjohtaja Tuomo Pesälä laati hankesuunnitelman sekä rahoitushakemuksen. Hankevetäjä aloitti työnsä 16.1.2006.

Alussa hankkeesta tiedotettiin kaikille yli 60-vuotiaille metsänomistajille kirjeillä. Iijokiseudussa ja Rantapohjassa oli hanketta esittelevät jutut. Heti alkuun järjestettiin myös Taivalkosken metsäoppilaitoksella koillismaahan metsätoimihenkilöille koulutuspäivä sukupolvenvaihdoksesta. Koulutusiltamat järjestettiin Pudasjärvellä, lissä ja Yli-lissä sekä Kuivaniemellä. Kaikkien näiden toimenpiteiden johdosta sukupolvenvaihdoksesta kiinnostuneilta metsänomistajilta tuli runsaasti yhteydenottoopyyntöjä henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseksi. Henkilökohtaisia tapaamisia järjestettiin metsänhoitoyhdistysten toimistoilla. lissä, Yli-lissä ja Kuivaniemellä järjestettiin vastaanottopäiviä, joille annettiin aikoja henkilökohtaista neuvontaa varten. Vastaanotoilla olivat usein mukana luopujan lisäksi jatkaja osapuolikin. Vastaanottopäivillä oli aluksi hankevetäjän lisäksi mukana Tuomo Pesälä lakineuvoja antamassa.

Henkilökohtaisten tapaamisten perusteella hankevetäjä laati halukkaille suunnitelman sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseksi, siinä laskettiin myös toimenpiteistä aiheutuvat veroseuraamukset. Metsätilan arvon määrittämiseksi tila-arvion laatiminen tuli ajankohtaiseksi usean tilan osalta. Tiloille laadittiin myös metsäsuunnitelmia samassa yhteydessä. Suunnittelun yhteydessä haettiin ennakkotietoja Mela:sta toimenpiteiden vaikutuksista luopujan eläketurvaan, jos luopujat saivat maatalouden luopumistukea. Myös maistraatista haettiin lupia jos toimien kohteena oli alaikäisiä tai muuten vajaavaltaisia. Lahjaverotuksesta haettiin ennakkopäätöksiä verottajalta.

Neuvonta hankkeessa oli metsänomistajille maksutonta. Sukupolvenvaihdokseen liittyvien asiakirjojen laatiminen ei kuulunut hankkeen piiriin vaan niistä lakimies laskutti normaalisti. Neuvotuilla oli myös mahdollisuus teettää asiakirjat valitsemallaan toimijalla, bonusetujen vuoksi usein pankissaan.

Samalla neuvonnassa kerrottiin asiakkaille puun myyntitulon verotuksesta sekä opastettiin muutenkin metsänhoitoasioissa ja puukaupan suunnittelussa. Jatkajille tarjottiin mahdollisuutta tilakäyntiin, jonka yhteydessä esimerkiksi tilan rajalinjat ja muut epäselvyydet käytiin läpi.

Metsänomistajille järjestettiin koulutusiltamat sukupolvenvaihdoksesta hankekuntien ohella myös Oulussa ja Helsingissä. Puun myyntitulonverotuksesta järjestettiin koulutukset Pudasjärvellä sekä lissä. Pudasjärvellä järjestettiin yhteinen tiedotusilta Pohjois-Pohjanmaan Metsäkeskuksen yhteismetsähankkeen kanssa.

3. Hankkeen tulokset

3.1 Tiedotus, koulutus ja henkilökohtainen neuvonta

Helmikuussa 2006 postitettiin hankkeesta esittelykirjeet hankekuntien yli 60-vuotiaille metsänomistajille (1610kpl), kirjeessä esiteltiin hanketta ja kutsuttiin metsänomistajat koulutusiltoihin lihin, Yli-lihin ja Kuivaniemelle.

Esittely/kutsukirje koulutusiltaan hankealueen Oulun seudulla asuville ikääntyneille metsänomistajille sekä yhteisomistustilojen yhteyshenkilöille toukokuussa 2006 (519 kpl).

Esittely/kutsukirje koulutusiltaan pääkaupunkiseudulla asuville iäkkäille metsänomistajille toukokuussa 2006 (90 kpl).

Kutsukirje koulutusiltaan Pudasjärvelle elokuussa 2006 (798 kpl).

Neuvontakirje kaikille hankealueen yhteisomistustilojen yhteyshenkilöille perikunnan ja yhtymän verotuksesta sekä jaosta marraskuussa 2006 (1329 kpl).

Kutsukirje Tampereen seudun metsänomistajille Sallan mhy:n järjestämään iltamaan huhtikuussa 2007 (31 kpl).

Kutsukirje koulutusiltaan Oulun seudulla asuville metsänomistajille huhtikuussa 2007 (1077kpl).

Esittely/kutsukirje Oululaisille metsänomistajille vastaanottopäivälle lokakuussa 2007 (76 kpl).

Hankkeen puitteissa tehty esite sukupolvenvaihdoksesta sekä ilmoituskirje hankkeen päättymisestä ja jatkotoimenpiteistä Joulukuussa 2007 (1312 kpl).

Hankkeesta postitettiin yhteensä 6842 kpl tiedotuskirjettä.

Koulutustilaisuudet

Toimihenkilöiden spv-koulutus Taivalkoskella tammikuussa 2006, 42 henkeä.

Metsänomistajien spv-koulutus lissä maaliskuussa 2006, 83 henkeä.

Metsänomistajien spv-koulutus Kuivaniemellä maaliskuussa 2006, 34 henkeä.

Metsänomistajien spv-koulutus Yli-lissä maaliskuussa 2006, 47 henkeä.

Metsänomistajien spv-koulutus Pudasjärvellä maaliskuussa 2006, 38 henkeä.

Metsänomistajien spv-koulutus Oulussa toukokuussa 2006, 51 henkeä.

Toimihenkilöiden spv-koulutus lissä elokuussa 2006, 13 henkeä.

Metsänomistajien spv-koulutus Helsingissä toukokuussa 2006, 14 henkeä.

Metsänomistajien spv-koulutus Pudasjärvellä elokuussa 2006, 77 henkeä.

Toimihenkilöiden spv-koulutus Kärsämäellä helmikuussa 2007, 28 henkeä.

Spv/yhteismetsä tiedotustilaisuus Pudasjärvellä maaliskuussa 2007, 24 henkeä.

Metsänomistajien spv-koulutus Oulussa toukokuussa 2007, 75 henkeä.

Myyntiverokoulutus metsänomistajille lissä marraskuussa 2007, 38 henkeä.

Myyntiverokoulutus Pudasjärvellä marraskuussa 2007, 22 henkeä.

Omaisuiden hallintapalvelut koulutus Muhoksella 19.-20.12.2007, 51 henkeä.

Koulutuksissa kävi yhteensä 637 henkeä.

Lehtijutut

Iijokiseutu 23.1.2006

Rantapohja 9.3.2006

Metsälehti makasiini 2/2006

Metsäviesti (Iijokiseutu) 13.4.2006

Metsäikkuna (kaleva) 17.5.2006
Iijokiseutu 4.9.2006
Iijokiseutu 19.10.2006
Yli-lin kuntatiedote 2006

Lisäksi tiedotettu Metsänhoitoyhdistys Pudasjärven kotisivuilla.

Henkilökohtainen neuvonta

Henkilökohtaista neuvontaa annettiin yhteensä 410 henkilölle. Neuvontaa annettiin toimistoilla, asiakkaan kotona ja tilakäyntien yhteydessä, vastaanotoilla sekä puhelimen ja sähköpostin välityksellä. Neuvotuista, jotka lähtivät suunnitteluun mukaan, muodostettiin asiakasrekisteriin spv-jakelu rekisteröintiä helpottamaan. Puhelimella neuvotuista osa on jakelun ulkopuolella, ellei yhteydenotto ole johtanut jatkotoimenpiteisiin. Neuvotuista 135:lle laadittiin henkilökohtainen suunnitelma tai laskelma sukupolvenvaihdon toteuttamiseksi.

3.2 Sukupolvenvaihdokset

Sukupolvenvaihdokseen päätyneillä metsänomistajilla oli mahdollisuus teettää tarpeelliset asiakirjat mhy:n lakimiehellä, asiakirjoja tehtiin yhteensä 106 kpl. Laskuihin otettiin mukaan puhtaat sukupolvenvaihdokset sekä niihin tähtäävät asiakirjat kuten testamentti tai tilan murto-osan lahjoitus sekä perinnönjakosopimukset, joita tehtiin kaikkiaan 31 kpl. Haluttiin myös määrällisesti selvittää, että moniko tiedotuksen piirissä olleista teetti asiakirjat muualla kuin mhy:llä. Maanmittauslaitoksen kauppahintarekisteristä poimittiin hankkeen aikana Pudasjärvellä tehdyt luovutukset ja sen mukaan noin 40 metsänomistajaa oli teettänyt asiakirjansa muualla, todennäköisesti omassa pankissaan. Heistä suurin osa ei ollut metsänhoitoyhdistyksen vakioasiakkaita, mutta saivat kuitenkin hankkeen tiedotuskirjeitä.

Määrällisesti asiakirjat jakautuivat seuraavasti:

Lahjakirjat	40 kpl
kauppakirjat	28 kpl
Testamentit	7 kpl
Jakosopimukset	31 kpl

Metsänomistajilla oli useinkin kantavana ajatuksena selvittää mahdollisimman vähällä rahankäytöllä sukupolvenvaihdoksesta. Sen takia lahja olikin yleisin vaihtoehto. Lahjoitettuun omaisuuteen pidätettiin myös usein hallintaoikeus luopujalle, jotta lahjaveron määrä saataisiin mahdollisimman alas. Sekä monesti tila lahjoitettiin kaikille lapsille yhteiseksi, jotta lahjaan kohdistuisi useampia lahjaverosta vapaita osuuksia. Verosäästöjen hakeminen tapahtuu tilanhoidon käytännöllisyyden kustannuksella, aitoa sukupolvenvaihdosta ei tapahdu kun hallintaoikeus pidätetään. Tila on myös vaarassa pilkkoutua metsänhoidon kannalta turhan pieniin kokonaisuuksiin tulevissa jaoissa, jos saajina on useampia henkilöitä. Näihin asioihin on tärkeää vaikuttaa jo neuvontatilanteessa, että osapuolet ymmärtävät toimenpiteiden merkityksen. Metsänomistajat pitivät myös tärkeänä, että tila säilyy suvussa. Sen takia lahjakirjoihin ja testamentteihin otettiin ehto, jonka mukaan saajien aviopuolisoilla ei ole avio-oikeutta kyseiseen omaisuuteen.

Kauppaan päädyttiin useimmin silloin kun tila haluttiin siirtää yhdelle jatkajalle, silloin kauppa on tasapuolinen vaihtoehto muita sisaruksia kohtaan. Puustoisilla tiloilla kauppa on myös usein verotuksellisesti järkevin vaihtoehto.

Testamentteja tehtiin kun tila haluttiin pitää elinaikana omassa käytössä, tavallaan vanhuuden turvana mutta halusivat silti että tila tulee jollekin tietylle jatkajalle. Puolisoiden keskinäinen hallintaoikeustestamentti oli yleisin testamentti. Siihen otettiin yleensä mukaan perijöiden puolisoiden avio-oikeuden sulkeva ehto.

3.3 Kuolinpesien muuttaminen kiinteistöyhtymäksi

Tiedotusta suunnattiin myös yhteisomistustiloille, joissa oli ikääntyviä osakkaita. Monilla tiloilla yhteisomistus oli jatkunut jo kymmeniä vuosia. Osalla tiloista metsätöitä tehtiin aktiivisesti, yleensä lesken hallintaoikeuden nojalla. Useilla tiloilla tilanne oli ajautunut siihen, että tilalla ei ollut nimettynä ketään asioidenhoitajaa eikä metsänhoitotöihin ollut innostusta. Kuolinpesien osakkaita neuvottiin muuttamaan kuolinpesä kiinteistöyhtymäksi, se vaati murto-osaisen perinnönjakosopimuksen laatimisen osakkaiden kesken sekä ositussopimuksen, jos pesässä oli mukana leski. Kiinteistöyhtymässä tilan omistus sekä metsäverotus selkeytyy, ja yleensä se aktivoi osakkaita pitämään huolta metsästään.

Samassa yhteydessä neuvottiin osakkaita metsäasioissa ja verotuksessa yleensäkin, sekä kerrottiin osuuksien ostamisen mahdollisuuksista toisilta osakkailta. Monilla tiloilla ikääntynyt leski halusi luopua osuudestaan metsätilaan ja lasten kesken suunniteltiin kauppvoja heti kun verottajan vaatima 1 vuosi jakosopimuksesta on kulunut, jotta luovutukset olisivat luovutusvoittoverosta vapaita.

3.4 Esiintyneet ongelmat

Hankkeen ensimmäisen puolivuotiskauden jälkeen alkoi eduskuntavaalien vaalipeli, jonka yhdeksi aiheeksi nousi perintö- ja lahjaveron poistaminen. Vaalilupaukset saivat sukupolvenvaihdosta suunnittelevat varovaiselle kannalle ja useimmat jäivätkin odottelemaan tulevaa lakimuutosta. Eduskunta kevensikin merkittävästi lakia perinnön osalta, muutokset tulivat voimaan vuoden 2008 alusta alkaen. Nyt alle 20 000 €:n perinnöt ovat verottomia saajaa kohden, kun aikaisemmin raja oli 3400€. Lahjavero eriytettiin perintöverosta ja verovapaan lahjan yläraja nousikin vain nimellisesti. 3400 €:sta 4000 €:oon. Hankkeen päätyttyäkin jäi vielä avoimeksi, että luetaanko puhtaat metsätilat yrityksiä, kun eduskunta on lupailut poistavansa lahjaveron yritysten sukupolvenvaihdoksilta lähitulevaisuudessa. Hallituksen esityksen mukaan puhdas metsätila katsotaan yritykseksi jos Myel- vakuutuksen pinta-alaehdot täyttyvät.

Sukupolvenvaihdos on metsänomistajille varsin uusi asia ja keskustelun aloitus koetaan vaikeaksi, asiaa helpottaa jos vanhemmat ovat asiassa aktiivisia. Metsänhoidolle ei ole varsinaista jatkajaa koska yleensä lapset ovat muuttaneet töiden perässä pois paikkakunnalta.

3.5 Sukupolvenvaihdokset hankkeen jälkeen

Hankkeen aikana metsänomistajien ja etenkin metsätoimihenkilöiden tietoisuus sukupolvenvaihdoksesta on lisääntynyt, ja neuvontaa on aikaisempaa paremmin

saatavana. Metsänomistajien mielenkiinto on herätetty ja lähivuosina on odotettavissa ryntäystä neuvonnan piiriin, etenkin jos verotuspuoleen tulee huojennuksia. Riittävän neuvonnan turvaamiseksi kannattaisi valmistautua tulevaan. Esimerkiksi joka organisaatiossa joku henkilö voisi erikoistua aiheeseen ja tuottaa tarvittavat palvelut. Nyt kun metsätoimihenkilöitä on koulutettu niin kaikki osaavat ohjata asiakkaansa neuvonnan piiriin, mikäli ei itsellä ole riittävää asiantuntemusta. Neuvonnan tarpeen voisi kattaa myös laajemman alueen yhteisellä hankkeella.

4. Hankkeen kustannukset

	1.1.-31.12. 2006	1.1.-31.12. 2007	Yhteensä	Budjetoitu
Palkat ja sivukulut	40512,23	36218,12	76730,35	108600,00
Ostopalvelut, palkkiot	268,58	1243,9	1512,48	12600,00
Matkakulut	4221,35	2106,38	6327,73	27600,00
Muut kustannukset	8814,07	18422,21	27236,28	48660,00
Vuokrat	2482,62	1578,00	4060,62	6400,00
Toimistokulut	5454,18	2144,38	7598,56	23210,00
Muut	877,27	14699,83	15577,10	19050,00
Yhteensä	53816,23	57990,61	111806,84	197460,00

Budjetoiduista kustannuksista toteutui n. 57%. Budjetin alittumiseen vaikutti lähinnä keskustelu perintö- ja lahjaveron poistamisesta, joka sai ihmiset odottavalle kannalle.

5. Hankkeella tuotettu materiaali

Hankkeessa tuotettiin koulutusmateriaalia metsätoimihenkilö- sekä metsänomistajakoulutuksiin.

Hankkeen lopussa painettiin esite – Suunnittele metsätilan sukupolvenvaihdos. Esite on yleisluontoinen, jossa ei paneuduta tarkemmin yksityiskohtiin. Siinä kerrotaan sukupolvenvaihdoksen hyödyistä, käytännön vaihtoehtoista sekä verotuksesta. Esitteestä ei tehty kovin yksityiskohtaista, koska asiaan liittyvät lakimuutokset olivat vielä osin toteutumatta. Esitettä voi tiedustella metsänhoitoyhdistys Pudasjärven toimistolta.